

KÚRIA

Bfv.II.1348/2015/14.szám

A Kúria **város 3**en, a 2016. év február hó 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt ... ellen folyamatban volt büntető ügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a **város 2i** Járásbíróság 10.B.582/2012/26. számú ítéletét, illetőleg a **város 3** Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.1087/2014/10. számú végzését megváltoztatja:

... terheltet az ellene halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége [1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmenti.

Az alapeljárásban felmerült 366.113.- (háromszázhatvanhatezer-száztizenhárom) forint büntügyi költséget, valamint a felülvizsgálati eljárásban felmerült 37.234.- (harminchétezer-kétszázharmincnégy) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Elrendeli a terhelt által büntügyi költség címén megfizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorí törvényes kamatával együtt történő visszatérítését.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

A **város 2i** Járásbíróság a 2014. szeptember 4. napján, tárgyaláson meghozott és kihirdetett 10.B.582/2012/26. számú ítéletében ...

terheltet bűnösnek mondta ki halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért őt 1 év - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetésre és 2 év közúti járművezetéstől való eltiltásra ítélte. A terheltet előzetes mentesítésben részesítette. Rendelkezett a vezetői engedély visszavonása óta eltelt időnek a közúti járművezetéstől eltiltás időtartamába történő beszámításáról, a bűnjelekről és a büntügyi költség viseléséről.

A terhelt és védője által felmentés végett bejelentett fellebbezés alapján eljáró **város 3** Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2015. május 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 2.Bf.1087/2014/10. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítéleti tényállás szerint ... terhelt 2012. január 02. napján 04 óra 20 perc körüli időpontban **város 1** lakott területén belül a ... számú főúton **város 2** felől **város 3** irányába vezette a **személy 1** tulajdonát képező ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsit.

A ... számú út jelen szakaszán kétirányú forgalmat lebonyolító, aszfaltburkolatú úttest van, melyen a forgalmi sávokat útburkolati jel választja el egymástól. Az úttest **város 3** irányába 3, **város 2** irányába 2 forgalmi sávból áll, a forgalmi sávok 3,5 m szélesek, enyhén ívelő vonalvezetésű. Mindkét oldalán útpadka, majd szalagkorlát található, melynek végén táblával is jelzett gyalogos átkelőhely került kijelölésre. Az útkereszteződés forgalomirányító jelzőtáblákkal volt biztosítva, azonban azok még nem működtek, csak sárgán villogtak.

... terhelt a járművét éjszakai látási viszonyok között, működő közvilágítás mellett vezette. Az égbolt borult volt, az útburkolat hibátlan, nedves felületű volt a lecsapódó párától.

... terhelt a ... úton lévő gyalogos átkelőhely térségét az adott helyen megengedett 50 km/h sebességhez közeli 50-60 km/h sebességgel közelítette meg a menetirányát tekintve jobb oldalról a második forgalmi sávban közlekedve.

Ezzel egy időben a gyalogos átkelőhelyen - kerékpárját hajtva - a terhelt menetirányát tekintve balról jobbra, a járdaszigeten lehaladva, kb. 15-20 km/h haladási sebességgel megkezdte áthaladását ... sértett.

A látási viszonyok, az úttest nedvessége folytán annak csillogása miatt a terhelt a gyalogátkelőhelyhez közelítve annak teljes szélességét nem tudta megfigyelni. Ez a gyalogos átkelőhelynél a

megengedettnél alacsonyabb - a gyalogos átkelőhely előtti megállást biztosító - sebességét tette volna indokolttá, ami jelen körülmények között 35 km/h sebesség lehetett volna.

... terhelt az általa vezetett személygépkocsival az általa közelített gyalogos átkelőhelytől 39-52 méterre volt, mely távolságról az előtte a gyalogos átkelőhelyen áthaladását megkezdő, kerékpárján ülve haladó és láthatósági mellényt viselő sértett objektíve észlelhető helyzetben volt. A terhelt azonban - az adott közlekedési tényezők mellett - nem a megfelelő körültekintéssel és fokozott figyelemmel közelítette meg a kijelölt gyalogos-átkelőhelyet, és ezáltal későn észlelte az előtte az úttesten balról-jobbra kerékpárján ülve áthaladó ... sértettet, így fékezése ellenére a balesetet elkerülni nem tudta.

... terhelt ... sértettet a gyalogos átkelőhelyen akkor vette észre, amikor az már 4 métert behaladt, és mintegy 38-45 km/h sebességgel a terhelt haladási irányát tekintve a jobboldali középső forgalmi sávban gépkocsija bal oldali első részével akkor ütötte el, amikor a sértett mintegy 17 métert megtett. ... sértett az ütközés következtében a kerékpárja stabilitását elvesztette, és az aszfaltburkolatú úttestre esett.

A terhelt a baleset elkerülése érdekében a gépjármű kormányát jobbra rántotta, és az úttest szélétől 0,6 méterre állt meg.

A kerékpárossal való ütközés hatására a ... típusú személygépkocsi első vészharítója, bal első lámpája, bal első sárvédője, bal első ajtaja, bal visszapillantó tükre megsérült.

A baleset következtében, azzal közvetlen okozati összefüggésben ... sértett a keresztcsonti tájék, fartájék, a bal kéz és csuklótájék, valamint a hashártya mögötti tájék zsírszövetes állományának zúzódását szenvedte el, mely sérülések következtében kialakult hajszálerek súlyos fokú zsírcseppes elzáródása miatt heveny légzési elégtelenség folytán, 2012. január 03. napján életét vesztette.

... terhelt terhére 1-1,9 mp-es észlelési késedelem róható. Amennyiben a terhelt késedelem nélkül észleli a gyalogos-átkelőhelyen áthaladását megkezdő sértettet, úgy a balesetet elkerülhette volna, ugyanis ez esetben gépkocsiját intenzív fékezéssel megállíthatta volna az előtte áthaladó sértett előtt. ... sértett a balesetet azzal kerülhette volna el, ha nem hajt le a járdaszigetről.

... terhelt cselekményével megszegte a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdésében foglalt közlekedési szabályt.

... sértett magatartásával megszegte a KRESZ 54. §-ának (4)

bekezdésében foglalt közlekedési szabályt.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában megállapította, hogy a sértett elvitathatatlanul megszegte a KRESZ 54. §-ának (4) bekezdésének előírását, mert a kerékpárról nem szállt le, azt nem tolva - a gyalogosok közlekedésére vonatkozó szabályok szerint - haladt, hanem rajta ülve kerékpározott, így ő már ténylegesen nem volt elsőbbségi helyzetben. Mivel nem volt elsőbbségi helyzetben, meg kellett volna győződnie arról, hogy nem közlekedik-e az úton olyan gépjármű, amely az áthaladását veszélyeztetné. Szabályszegő magatartása azonban nem eredményezhette volna a halálos eredménnyel járó baleset bekövetkezését.

A védett főútvonalon elsőbbséget élvező gépjármű vezetője ugyanis - elsőbbségét tekintetbe véve is - köteles lassító, intenzív lassító fékezéssel elhárítani a más szabályszegéséből adódó veszélyhelyzetet, ebből adódóan az ütközést.

Így ... sértett szabályszegő magatartása közvetlen oka volt a baleset létrejöttének, ezért az ő közrehatása megállapítható, azonban nem zárja ki a terhelt büntethetőségét.

Az elsőfokú bíróság leszögezte, hogy a terhelt a gyalogos-átkelőhely megközelítésekor az általa is felismert veszélyhelyzetet figyelmen kívül hagyta, ezért nem a tőle elvárható figyelemmel és gondossággal ellenőrizte a forgalmat. Cselekményével megszegte a KRESZ 3. § (1) bekezdésének c) pontjában, valamint a 43. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt közlekedési szabályokat. A sértett a haladása során nem tévesztette meg a terheltet.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában egyrészt megerősítette az elsőfokú bíróság álláspontját. Másrészt mellőzte a KRESZ 3. § (1) bekezdésének c) pontjára hivatkozást a terhelt által megszegett szabályszegések köréből, mondván, hogy a konkrét balesetért a jogi felelősséget nem az általános, hanem a speciális norma rendelkezései alapján kell megítélni.

Utalt arra, hogy helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a sértett közrehatását, amely szerint megszegte a KRESZ 54. §-ának (4) bekezdésében foglaltakat, mert nem szállt le a kerékpárjáról, miközben áthaladt a gyalogos-átkelőhelyen.

Mellőzte ugyanakkor a másodfokú bíróság a KRESZ 43. §-ának (1) bekezdésére, mint szabályszegésre hivatkozást is, arra figyelemmel, hogy a sértett azáltal, hogy nem szállt le a kerékpárról, nem minősült gyalogosnak, azaz nem volt elsőbbségi helyzetben. Kiemelte azonban, hogy ez nem zárja ki a terhelt terhére megállapított KRESZ 43. § (2) bekezdésébe ütköző közlekedési szabályszegést, nevezetesen hogy a kijelölt gyalogos-átkelőhelyet fokozott óvatossággal kell megközelíteni.

II.

Az ügyben meghozott első-, és másodfokú ítélet ellen ... terhelt

meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontja alapján. Az indítvány szerint a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Helyesen állapította meg az elsőfokú-, és a másodfokú bíróság is azt, hogy a sértettnek nem volt elsőbbsége a baleset helyszínén, miután a gyalogos-átkelőhelyen nem szállt le a kerékpárjáról, vagyis nem minősült gyalogosnak. Hivatkozása szerint a baleset egy olyan kijelölt gyalogos-átkelőhelyen következett be, amely egy "Állj! Elsőbbségadás kötelező" jelzótáblával védett út és egy alacsonyabb rendű út kereszteződésénél van. A sértett az útkereszteződésnél kerékpárjával felugratott a kijelölt gyalogos-átkelőhelynél lévő járdaszigetre, és onnan hajtott rá az úttesten lévő gyalogos-átkelőhelyre. Utalt arra is, hogy a járdaszigeten is volt egy "Állj! Elsőbbségadás kötelező" jelzótábla.

Az indítványozó szerint azt is meg kellett volna állapítani a bíróságnak, hogy a sértettnek elsőbbségadási kötelezettsége volt a KRESZ 24. §-ának (1) bekezdése alapján, tehát neki kellett volna elsőbbséget adni a terhelt által vezetett jármű részére. Megítélése szerint az eljáró bíróságoknak nem azt kellett volna vizsgálnia, hogy a sértett közrehatása (tehát a KRESZ 54. § (4) bekezdésének a megsértése) mennyiben befolyásolja a terhelt bűnösségét, hanem azt, hogy a sértett által, a sértett súlyos jogszabálysértésével (KRESZ 24. § (1) bekezdés) előidézett baleseti helyzetben a terheltet terheli-e büntetőjogi felelősség azért, hogy a baleset bekövetkezését nem tudta elkerülni, elhárítani.

Ezzel szemben az eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy a baleset bekövetkezéséért a terhelt a felelős, mert megsértette a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat.

A felülvizsgálati indítványt benyújtó védő indítványában ezt követően részletes indokát adta annak, hogy a terhelt miért nem sértette meg a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat. E körben a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdését, és a KRESZ 26. §-ának (1) és (4) bekezdését értelmezve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gyalogos-átkelőhely "olyan sebességgel" való megközelítésére utalása nem jelenti azt, hogy minden kijelölt gyalogos-átkelőhelyet mindig és mindenütt csak a közúti jelzótábla jelzése által megengedettnél kisebb sebességgel szabad csak megközelíteni. Végül a mellékbüntetésként alkalmazott közúti járművezetéstől eltiltás tekintetében annak a véleményének adott hangot, hogy esetleges marasztaló döntés mellett sem állnak fenn az alkalmazásának feltételei.

Minderre tekintettel a terhelt bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1399/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta, ezért az ügyben hozott elsőfokú ítélet, illetőleg a másodfokú végzés hatályában történő fenntartására tett indítványt.

Nyilatkozata szerint az indítványnak a tényállással ellentétes megállapításai törvényben kizártak. Ugyancsak nem képezi felülvizsgálat tárgyát a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabásának indokoltsága.

Az ügyészi átirat ugyanakkor a cselekmény jogi megítélése tekintetében a terhelt védőjének álláspontjával egyetértett abban, hogy a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdésében foglalt szabályszegés nem róható a terhelt terhére. Ennélfogva a másodfokú bíróság is tévesen jelölte meg speciális normaként ezt a KRESZ szabály megszegést.

A Legfőbb Ügyészség szerint a tényállás alapján a terhelt az általa megválasztott tényleges haladási sebessége mellett a sértett úttesten történő áthaladásának megkezdését, mint veszélyhelyzet kezdetét alapul véve késedelemmentes észlelés, és a tőle, mint elsőbbségre jogosult járművezetőtől is elvárható intenzív fékezés alkalmazása mellett járművét megállíthatta volna, és a balesetet elkerülhette volna. Ebből következően tehát a terhelt a KRESZ 3. §-a (1) bekezdésének c) pontjában foglalt szabályt megszegő magatartása áll okozati összefüggésben a tényállásszerű eredménnyel, amelyre a bűnössége negligencia formájában terjedt ki. Ekként, megállapítása szerint a cselekmény jogi minősítése törvényes.

A terhelt védője az írásban benyújtott észrevételében lényegében a felülvizsgálati indítványában foglaltakat megismételve, azt fenntartotta.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (2) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványában foglaltakat változatlanul fenntartotta. Kihangsúlyozta, hogy a sértett a járdaszigetről kerékpáron ülve, kerékpározva haladt le, tehát nem volt gyalogos, ezzel pedig a KRESZ 24. §-ának (1) bekezdését megsértette. Kifejezett elsőbbségadási kötelezettsége volt.

Hivatkozott arra is, hogy a KRESZ 43. § (2) bekezdésének megsértése kapcsán az első- és másodfokú bíróság határozata is megfogalmazta, miszerint függetlenül attól, hogy egy útkereszteződésben milyen körülmények vannak, a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdése alapján köteles csökkentett sebességgel közlekedni a gépjármű a kijelölt gyalogos átkelőhelyhez. Azonban mind a másodfokú bíróság végzése, mind a Legfőbb Ügyészség átirata azt tartalmazza, hogy a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdése nem sérült, hiszen a gyalogos átkelőhelyen nem voltak gyalogosok, csak egy másik jármű, a kerékpáron haladó

sértett. A sértettnek kötelessége lett volna leszállni a kerékpárról. Miután ezt nem tette, megsértette a KRESZ 24. §-ának (1) bekezdését és a 28. § (2) bekezdésének b) pontját. A védelem előadása szerint ezért a kérdés az, hogy a terhelt megtett-e minden tőle telhetőt annak érdekében, hogy a sértett által előidézett súlyos KRESZ szabálysértésből adódó veszélyhelyzetet kivédje.

A legfőbb ügyészi átiratban foglaltak szerint a terheltnek a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt szabályt megszegő magatartása áll okozati összefüggésben a tényállásszerű eredménnyel. Miután az ítéleti tényállás szerint a terhelt figyelmének késedelme nem volt több 2 másodpercnél, indítványozta, hogy a Kúria ezt a reflexkésedelmet büntetőjogi felelősség alapjául ne tekintse elfogadhatónak.

Indítványa alátámasztásaként hivatkozott a BH20011.241., illetve a BH2010.174. szám alatt megjelent bírósági döntésekre.

A Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli nyilatkozatában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. A jogkérdés tekintetében kiemelte, hogy a KRESZ 43. §-ának (2) bekezdése kapcsán azért kell alacsonyabb sebességgel megközelíteni a tényállásban is előforduló gyalogos-átkelőhelyet, mert ezáltal válik biztosítottá az, hogy a gépjármű vezető eleget tudjon tenni a KRESZ 43. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének.

Álláspontjuk szerint a KRESZ 3. § (1) bekezdésének c) pontjával kapcsolatban nem elfogadható az az értelmezés, hogy ha nem állapítható meg speciális norma megsértése, akkor önmagában a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjának megszegése büntetőjogi felelősséget nem alapoz meg.

III.

A Kúria azt állapította meg, hogy a védő által ... terhelt javára bejelentett felülvizsgálati indítvány és - részben - a Legfőbb Ügyészség indítványa alapos.

A Kúria előljáróban rögzíti, hogy a Be. 423. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendkívüli jogorvoslati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni, ezért a megtámadott határozat meghozatala idején hatályban volt 1978. évi IV. törvényben (korábbi Btk.) foglalt büntető anyagi jogszabályok alapján döntött a felülvizsgálati indítvány tárgyában.

Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Emellett a Be. 423. §-ának (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozat által

megállapított tényállás az irányadó, a tényállás felülvizsgálati indítványban nem támadható. A tényálláshoz a Kúria kötve van. Azt tehát, hogy valamely ügyben a terhelt elítélésére törvénysértően került-e sor, még az érdemi felülbírálat során is kizárólag az ítéletben rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja.

Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

Érdemi vizsgálata alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványt a következő indokok alapján találta alaposnak.

A tényállás szerint a baleset helyszíne 5 forgalmi sávból álló útszakasz, a forgalmi sávok 3,5 m szélesek, összesen 17,5 m széles az út. A sértett, kerékpárját hajtva, a gyalogos átkelőhelyen a terhelt menetirányát tekintve balról jobbra, a járdaszigetről lehaladva kb. 15-20 km/h haladási sebességgel megkezdte az áthaladását. Eközben a terhelt a gyalogos átkelőhely térségét az adott helyen megengedett 50 km/h sebességhez közeli 50-60 km/h sebességgel közelítette meg a menetirányát tekintve jobb oldalról a második forgalmi sávban.

A terhelt a sértettet a gyalogos átkelőhelyen akkor vette észre, amikor az már 4 métert behaladt, a terhelt pedig mintegy 38-45 km/h sebességgel a haladási irányát tekintve a jobboldali középső forgalmi sávban fékezése ellenére akkor üttette el az úttesten balról jobbra kerékpárján ülve áthaladó sértettet, amikor az 17 métert megtett.

Az úttest, a gyalogos átkelőhely, a sértett által az ütközésig megtett távolság számszaki paramétereit alapul véve a Kúria megállapította, hogy a tényállás az ütközés helyének pontos meghatározása tekintetében egymással ellentétes ténymegállapításokat tartalmaz, ezért megalapozatlan. A tényálláshoz kötöttség folytán azonban a megalapozatlan tényállás is köti a felülvizsgálati ügyben eljáró Kúriát.

Az irányadó tényállásból tényként megállapítható, hogy a hajnali időpontban közlekedő sértett a ... úton lévő gyalogos átkelőhelyen a terhelt menetirányát tekintve balról jobbra kezdte meg a kerékpárján haladva az átkelést, míg a terhelt az úttesten menetirányát tekintve jobb oldalról a második forgalmi sávban közlekedett. Tehát a terhelt haladási irányához viszonyítva a sértett az ellenkező oldalról kezdte meg az áthaladást.

A bíróságok azt tényként állapították meg, hogy a látási viszonyok, az úttest nedvessége folytán annak csillogása miatt a terhelt a gyalogátkelőhelyhez közelítve annak teljes szélességét nem tudta megfigyelni.

Ugyanakkor az is tény, hogy a 15-20 km/óra sebességgel közlekedő kerékpárost már akkor észlelte, amikor az 4 métert behaladt a

gyalogos-átkelőhelyen, tehát már a behaladás másodpercében, gyakorlatilag a szabálytalan manőver megkezdésével egyidejűleg.

Az ítéleti tényállás rögzíti, hogy a terhelt ekkor fékezett és az ütközésig az eredetileg 50-60 km/óra sebességét 38-45 km/óra mérsékelte.

Azt is rögzítette a tényállás, hogy az 5 sávós, 5x3,5 méter, azaz 17,5 méter széles úton az ütközés a 17. méteren, ám mégsem az út legszélén, hanem terhelt menetiránya szerinti középső sávban következett be. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha az út az ütközés helyszínén nem 5 sávós, hanem 6 sávós volt. A 17. méterben megjelölt ütközési helyszín pedig azt mutatja, hogy a terhelt nem csupán a sebességét csökkentette az ütközésig, hanem jobbra el kormányzással is igyekezett elkerülni a balesetet, miután a 17. méter - ahol a gépjármű bal eleje ütközött a kerékpárral - a középső sáv jobb szélétől fél méterre található.

A baleset bekövetkezésére a kerékpáros észlelését követő reakcióidő után 1-1,9 másodperccel került sor. Az eljáró bíróságok ezt az időszakot a terhelt cselekvési késedelmeként értékelték.

A Btk. 187. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdésének b) pontja szerint minősülő halálos közúti baleset gondatlan okozásának a vétségét az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak a megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból a halálát okozza. A törvényi szabályozásból következően a büntetőjogi felelősség megállapításának feltétele a közúti közlekedés szabályainak a vétkes megszegése; a szabályszegéssel okozati összefüggésben baleset, halál bekövetkezése és az, hogy az eredmény tekintetében az elkövető gondatlan bűnössége megállapítható legyen.

A bűncselekmény elkövetési magatartása a közúti közlekedési szabályok megszegése. A Btk. 187. §-a szerinti bűncselekmény keretrendelkezés, a közúti közlekedési szabályokon elsősorban a KRESZ, valamint az ehhez kapcsolódó egyéb rendelkezéseket kell érteni.

A Kúria - az elsőfokú bíróság és a Legfőbb Ügyészség álláspontjával egyezően - azt állapította meg, hogy a sértett magatartásával megszegte a KRESZ 54. §-ának (4) bekezdésében foglalt közlekedési szabályt, mert nem szállt le a kerékpárjáról, hanem azt hajtva haladt át a gyalogos-átkelőhelyen. A sértett nem csupán a hivatkozott speciális közlekedési szabályt szegte meg. Akkor ugyanis, amikor járművével haladva keresztezte a főútvonalon szabályosan haladó terhelt útját, valójában megszegte az elsőbbségi szabályokat is. Mindezzel közvetlen baleseti veszélyhelyzetet idézett elő.

Mindehhez képest az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a sértett szabályszegő magatartása közvetlen oka volt a baleset létrejöttének (elsőfokú ítélet 11. oldal 2. és 3. bekezdése).

Ugyanakkor azt már tévesen rögzítette, hogy a sértetti közrehatás nem zárja ki a terhelt büntetőjogi felelősségét. Ebben a helyzetben ugyanis a sértett nem közrehatott a baleset bekövetkezésében, hanem annak okozója volt.

Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg - ugyancsak a Legfőbb Ügyészséggel egyezően -, hogy minderre figyelemmel a terhelt cselekményét a baleset-elhárítás körében, a KRESZ 3. § (1) bekezdésének c) pontjában foglalt szabályozás keretei között kell értékelni. Aszerint, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse.

A Kúria tehát azt állapította meg, hogy a sértett közlekedési szabályszegése indította el a balesethez vezető okfolyamatot, amelyben a terheltet baleset elhárítási kötelezettség terhelte. Haladása közben a terhelt akkor vette észre a kerékpáron közlekedő sértettet, amikor az 4 métert behaladt. Figyelemmel a kerékpáros folyamatos haladására és jelentős sebességére, a terheltet az útját keresztező kerékpáros észlelésében késedelem nem terhelte. Őt nyomban a gyalogos-átkelőhelyre a teljes terjedelmében történt ráhajtását követően, abban a másodperben észlelte.

A terhelt ekkor - a reakcióidőt is beszámítva - késedelem nélkül baleset-elhárítási manőverbe kezdett. Fékezett és elkormányzással is igyekezett elkerülni a balesetet. Az alatt az idő alatt, amíg a kerékpáros változatlan sebességgel további 13 métert megtett a gyalogos-átkelőhelyen, a terhelt reagált a baleseti veszélyhelyzetre (ez reakcióidőt vett igénybe, ami az általános szakértői gyakorlat szerint 1 másodperc körüli időtartam), majd a további 1-1,9 másodperc alatt baleset-elhárítási manővereket is végzett. A gépkocsi sebességét 50-60 km/óra sebességről 38-45 km/órára mérsékelte és a járművét jobbra, az általa igénybe vett forgalmi sáv legszéleire kormányozta

Mindezekből a tényadatokból a Kúria arra következtetett, hogy sem a veszélyhelyzet észlelésében, sem a veszély elhárításában késedelem nem róható a terhére. Éppen ellenkezőleg. Késedelem nélkül a legmegfelelőbb baleset-elhárítási manőverekbe kezdett. Ebben a helyzetben nem róható a terhére, hogy a baleset mégis bekövetkezett.

A Kúria szerint tévesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a terhelt megszegte a KRESZ 43. §-ának 2) bekezdésében foglalt közlekedési szabályt, amely szerint azt a helyet, ahol a

gyalogosnak elsőbbséget kell adni, a jármű vezetőjének csak olyan sebességgel szabad megközelíteni, hogy a jármű vezetője az elsőbbségadási kötelezettségének eleget tudjon tenni, szükség esetén a gyalogos átkelőhely előtt meg is tudjon állni.

Helyes álláspontot foglalt el ezzel kapcsolatban mind a védelem a felülvizsgálati indítványában, mind a Legfőbb Ügyészség az átiratában, amikor kifejtették, hogy ez a rendelkezés kizárólag a kijelölt gyalogos átkelőhelyen, illetőleg annak közvetlen térségében tartózkodó, elsőbbségre jogosult gyalogosok tekintetében határoz meg a járművezetőkre nézve kötelezettséget. Ennek hiányában az elsőbbségi joggal nem rendelkező sértett jelenléte e KRESZ szabály megszegését a terhelt részéről valóban nem alapozta meg.

Ezzel összefüggésben a Kúria fontosnak tartja megjegyezni, hogy a jármű vezetőjének akkor kell csökkentenie a sebességet a kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt, ha arra valamely konkrét körülmény indokot szolgáltat. Jelen esetben azonban nem volt indok a sebesség mérséklésére.

A Kúria tehát azt állapította meg, hogy ... terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapítására halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor; cselekménye sem ezt, sem más bűncselekményt nem valósított meg.

A Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek a vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott. A támadott határozatot a Be. 427. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megváltoztatta, és ... terheltet az ellene halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége [1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól - a Be. 331. §-ának (1) bekezdése, illetőleg a Be. 6. § (3) bekezdése a) pontjának első fordulata alapján - bűncselekmény hiányában felmentette. Erre tekintettel úgy rendelkezett, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Rendelkezett továbbá az alapeljárásban megállapított bűnügyi költség címén befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai törvényes kamatával együtt történő visszatérítéséről a Be. 585. § (1) és (3) bekezdése alapján.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.

város 3, 2016. február 18.

*Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda
s. k. előadó bíró, Dr. Tuba István s. k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*bírósági ügyintéző
NYM*